

M.A. (SANSKRIT) Semester - 4 (CBCS) Examination
August/September -2020 [OLD COURSE]
VEDANG: NIRUKTA ADHYAYA 7, PNINIYASIKSA (CORE)
CCT-10

Time: 2:00 Hours

Marks: 56

Instructions:

1. Figures to the right indicate marks.
2. There are five questions in the question paper.
3. Answer any four of the following questions.

- પ્રશ્ન-૧(અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પૂર્વાપર સાથે સમજાવો. (૦૬)
- (૧) તત્તરં પરોક્ષકૃતાઃ સર્વોભિઃ નાભાવભિક્તિઃ યુગ્યન્તે।
(૨) યાજ્ઞદેવતો મન્ત્રઃ ઇતિ
(૩) અગ્નિઃ સર્વાઃ દેવતાઃ ઇતિ તસ્મોતરા ભૂયસે નરિવચનાથ।
(૪) મહાભાગ્યાત્ દેવતાયોઃ એકઃ આત્મા બહુધા સ્તૂયતે।
- પ્રશ્ન-૧(બ) નીચેના શ્લોકોનો સમજૂતી સાથે અનુવાદ કરો. (૦૮)
- (૧) પ્રસર્જિદમપશિબદાર્થમવજિજાતમઃ બુદ્ધમિઃ।
પુનર્વ્યક્તી કરષિયામવિચ ઉચ્ચારણે વધિમિઃ।
(૨) વ્યાધરી યથા હરેત પુત્રાન્ દંષ્ટરાભ્યાં ન ચ પીડયેત્।
ભીતા પતનભેદાભ્યાં તદવદવર્ણાન્ પ્રયોજયતે।
(૩) શઙ્કરઃ શાઙ્કરી પાદાદરાક્ષીપુત્રાય ધીમતે।
વાઙ્મયેભ્યઃ સમાહત્ય દેવી વાચમતિ સ્થિતિઃ।
(૪) અજ્ઞાનાન્ધસ્ય લોકસ્ય જ્ઞાનાજ્ઞનશલાકયા।
ચક્ષુરુમીલિતિ યેન તસ્મૈ પાણનિયે નમઃ।
- પ્રશ્ન-૨(અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શબ્દોના યાસ્ક અનુસાર નિર્વચન આપો. (૦૬)
- (૧) જાતવેદસ્। (૨) આદતિયા। (૩) વશિવાનરઃ। (૪) વશિટ્।
- પ્રશ્ન-૨(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે છંદના લક્ષણ આપો. (૦૮)
- (૧) પૃથ્વી। (૨) શંખિરણી। (૩) શાર્દલવકિરીડતિમ્ (૪) વયોગિની।
- પ્રશ્ન-૩ યાસ્કે સ્વીકારેલા નિર્વચનનની સોદાહરણ ચર્ચા કરો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૩ “શક્ષિ ધરાણં તુ વેદસ્ય”। પાણિનીય શિક્ષાને આધારે ચર્ચો. (૧૪)
- પ્રશ્ન-૪ છંદશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ વર્ણવો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૪ આર્યા છંદને સમજાવી તેના પ્રકારોની ચર્ચા કરો. (૧૪)
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
- (૧) તાઃ ત્રવિધિઃ ઋચઃ।
(૨) યાસ્કે કરેલ દેવતાઓનું વર્ગીકરણ
(૩) પાણિનીય શિક્ષામાં વર્ણિત વેદ – વેદાંગો અને તેમનાં અધ્યયનું ક્ષણ.
(૪) દ્વણ્ડકઃ।
